

ת"פ 1868/11/14 - מדינת ישראל נגד י. נ.

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"פ 1868-11-14 מדינת ישראל נ' נ' ואח'

לפני כבוד השופטת אליאנא דניאלי
מדינת ישראל המאשימה

נגד

הנאשם י. נ.

גזר דין בעניינו של נאשם 2

הנאשם שבפניי הורשע יחד עם נאשם 1 במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן.

בהתאם לכתב האישום המתוקן, בין חודש אפריל 2009 לשנת 2011 עסקו הנאשמים במתן הלוואות בתמורה לעמלות ולריבית בשיעור 2.5-5 אחוזים מגובה ההלוואות. נאשם 1 נרשם בחודש אפריל 2009 במשרד האוצר כנותן שירותי מטבע, והקים צ'ינג' באמצעות החל מסמך למועד פתיחת הצ'ינג' ועד סוף שנת 2010 שימשו הנאשמים כמנהלים בצ'ינג', בעוד שנאשם 2 ניהל אותו בפועל והיה אחראי על מתן הלוואות, ואילו בנו של נאשם 1 עבד שם כשכיר.

במטרה להתחמק ממס נמנע נאשם 2 מלרשום חלק מהצ'קים, בסך כולל של 2,841,616 ₪, בהנהלת החשבונות של הצ'ינג', ובמטרה להתחמק ממס נמנעו הנאשמים מהפקדת הצ'קים בחשבון הבנק של הצ'ינג', וחלף זאת הפקידו אותם בחשבונות הבנק של נאשם 1.

בנוסף, במסגרת פעילות הצ'ינג' במהלך השנים 2009-2011, נתנו הנאשמים הלוואות לעמותה בסכום של לכל הפחות 968,029 ₪, ובמטרה להתחמק מתשלום מס נמנעו מלרשום סכום של 320,992 ₪ מתוך הלוואות אלו, בהנהלת החשבונות.

נאשם 2 ערך בעצמו או באמצעות אחר רישום כוזב ביחס לחלק מההלוואות, ובכלל זה נכתבו מועדים שונים למתן ההלוואות או למועד פירעון הצ'קים שניתנו כנגד ההלוואות, ונכתבו שיעורי ריבית קטנים מאלו אשר התקבלו בפועל, הכל במטרה להתחמק מתשלום מס.

כתוצאה מהמתואר לעיל הלוו הנאשמים כספים אשר לא דווחו לרשויות המס או שנעשה לגביהם רישום כוזב, בהיקף של לכל הפחות 4,587,329 ₪.

נאשם 1 הגיש לרשויות המס דו"חות שנתיים כוזבים במטרה להתחמק מתשלום מס, בהם לא כלל את כל ההכנסות ממתן ההלוואות לשנים 2009 ו-2010.

נאשם 2 כלל לא הגיש דו"חות שנתיים לשנים אלו.

חרף ההבדלים במעשים המתוארים, הורשעו הנאשמים בביצוע אותן עבירות - 2 עבירות של השמטת הכנסה החייבת במס מתוך דו"ח שנערך על פי הפקודה, בניגוד לסעיף 220(1) וסעיף 224א לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש, התשכ"א-1961), ו-3 עבירות של עריכת רשומות ופנקסי חשבוניות כוזבים במטרה להתחמק ממס, בניגוד לסעיפים 220(4) ו-224א לפקודה.

במסגרת הסדר הטיעון אשר הוצג בחודש מרץ 2016, לפני למעלה משנתיים, הגבילה עצמה המאשימה ל-11 חודשי מאסר בפועל כעונש הולם, והוסכם כי ההגנה אינה מוגבלת בטיעוניה.

ממועד הכרעת הדין ועד מועד הטיעונים לעונש לא התייצב נאשם 2 להמשך הדיונים בעניינו בשל מחלת הסרטן אשר התגלתה במוחו בסמוך לאחר הכרעת הדין.

מסיבה זו ניתנו, תחילה לבקשת שני הנאשמים, דחיות מרובות בדיון, על מנת לאפשר לבאי כח הנאשמים לשקול המשך צעדיהם ולעמוד על מצבו ויכולותיו של נאשם 2. כן התבקשו הדחיות על מנת לאפשר לנאשמים להגיע להסכמות עם פקיד השומה בכל הנוגע להסרת המחדלים.

משחלפה שנה מאז מתן הכרעת הדין והצדדים טרם הגיעו להסכמות בכל הנוגע למצבו הרפואי של נאשם 2 ולהשלכות מצב זה, נשמעו הטיעונים לעונש בעניינו של נאשם 1, ודינו נגזר לפני כשנה ל-9 חודשי מאסר בפועל, מע"ת, וקנס בגובה 20,000 ₪.

עניינו של הנאשם שבפניי, נאשם 2, נקבע להמשך דיון על מנת לעמוד על מצבו הרפואי והשלכות מצבו זה על ההליך שבפניי. לאחרונה הוגשו מסמכים רפואיים מטעם הנאשם, ונשמעו הטענות לעונש - שעת גזירת דינו הגיעה.

ייאמר תחילה כי נוכח הסיטואציה אשר תוארה לעיל, במסגרתה ניתן גזר הדין בעניינם של שני הנאשמים בנפרד, וכן נוכח מצבו הרפואי הקשה של הנאשם והתוצאה אליה הגעתי, איני מוצאת מקום לחזור ולפרט את מלוא הערכים המוגנים בהם פגעו הנאשמים במעשיהם, ואת מדיניות הענישה.

בהקשר זה יוטעם כי הקביעות בסוגיות אלו, אותן קבעתי במסגרת גזר דינו של נאשם 1, רלוונטיות מטבע הדברים גם לנאשם 2, בכל הנוגע לערכים המוגנים, למדיניות הענישה הנהוגה ולמתחם העונש ההולם.

בקליפת אגוז ייאמר כי במסגרת גזר דינו של נאשם 1 קבעתי כי במעשיהם פגעו הנאשמים בערך השוויון בנשיאה בנטל המס ובקופה הציבורית, וכי כתב האישום המתוקן מלמד על פעילות מתוכננת, ממושכת ושיטתית של הנאשמים, אשר השמיטו הכנסות בהיקף של למעלה מ-4.5 מליון ₪.

עוד ייאמר כי ב"כ נאשם 1 טען במהלך הטענות לעונש בעניינו כי חלקו קטן מחלקו של הנאשם שבפניי, ואולם במסגרת גזר הדין קבעתי כי השניים הורשעו באותן עבירות וביצוע אותם מעשים יחדיו, ומשום כך דחיתי את הטענה כי נאשם 1 ראוי לעונש קל מהעונש אשר יוטל על הנאשם שבפניי.

במסגרת אותו גזר דין קבעתי כי בהתאם להלכה הפסוקה יש מקום להעניש בחומרא מעלימי מס, ולהעדיף את האינטרס הציבורי על האינטרס האישי הצר של הנאשמים, באשר ככלל מדובר בנאשמים נורמטיביים, נעדרי עבר פלילי,

המתכננים היטב את מעשיהם, ובוודאי נכון הדבר שעה שאין המדובר במעידה חד פעמית, אלא במעשה מתוכנן היטב, בדומה למקרה שבפניי.

נוכח מכלול שיקולים אלו קבעתי כי לו היה מקום לגזירת הדין במסגרת מתחם עונש הולם, היה המתחם מצוי בטווח שבין 8-15 חודשי מאסר בפועל, לצד עיצומים כספיים אשר יהא בהם כדי להרתיע עברייני מס בכח ובפועל.

במסגרת טעוני הצדדים לעונש בענין הנאשם שבפניי, ביקשה המאשימה לאמץ את אותו מתחם עונשי, והבהירה כי טעוניה לעונש דומים לאלו אותם השמיעה בעניינו של נאשם 1.

ב"כ הנאשם טען כנגד המתחם שנקבע ועתר לקבוע מתחם אשר יכול ויתחיל בחודשיים מאסר אותם ניתן לבצע בעבודות שירות, תוך הפנייה לפסיקה התומכת בטענותיו.

ייתאמר כבר עתה, כי נוכח הפסיקה והנימוקים אותם פירטתי בגזר דינו של נאשם 1, איני מוצאת מקום לשנות ממסקנתי באשר למתחם ההולם, ויש לקרוא בהקשר זה את גזר הדין הנוכחי ביחד עם הפירוט האמור בגזר דינו של נאשם 1.

מטבע הדברים התמקדו הצדדים בטיעוניהם לעונש בעניינו של הנאשם שבפניי, במצבו הרפואי הנוכחי.

המאשימה אמנם הסכימה כי מדובר במצב מורכב, אולם עמדה על החוק וההלכה לפיהם מצב רפואי אינו אחד הקריטריונים בקביעת המתחם, ולפיכך עתרה להשית על הנאשם מאסר בתוך המתחם שנקבע, ברף התחתון שלו.

נטען כי שב"ס יכול להתמודד עם מצבים רפואיים מורכבים, ובמידת הצורך ניתן אף להורות על שחרור אסירים ממאסר, בהתאם לסעיף 7 בחוק שחרור על תנאי ממאסר, התשס"א-2001.

מנגד עתר ב"כ הנאשם לחרוג ממתחם העונש ההולם ולדון את הנאשם במידת הרחמים.

ב"כ הנאשם טען כי שעות ספורות לאחר הצגת ההסדר והכרעת הדין נהפכו חייו של הנאשם על פיהם, כאשר עבר אירוע מוחי ובהמשך התברר כי לקה בגידול סרטני במוחו. נטען, בהתבסס על מסמכים רפואיים שהוגשו, כי משפחתו של הנאשם סועדת אותו, הוא אינו יכול לדאוג לעצמו, ואף מסתייע במכונות ובעזרים גם בשנתו.

כן נטען כי ההגנה העבירה לידי המאשימה חוות דעת רפואית הקובעת כי הנאשם אינו מסוגל לרצות מאסר, וכי המאשימה לא חלקה על חוות דעת זו. אף נרמז כי ייתכן שעמדתה של המאשימה לעונש נעוצה בחששה כי ענישה מקלה בעניין נאשם זה עלולה להשליך על ערעור אותו הגיש נאשם 1 כנגד גזר הדין שניתן בעניינו.

עוד ציין ב"כ הנאשם את עברו הנקי של הנאשם, את חלוף הזמן ואת הסרת המחדל.

לאחר הטעונים לעונש הוגשה לתיק בית המשפט בקשה להשלמת הטיעונים, אליה צורפה תוצאת בדיקת MRI שנערכה במוח הנאשם לאחר הדיון. בממצאי הבדיקה צוין כי קיים ממצא נוסף אשר לא הודגם בבדיקה קודמת, וכי חלה החמרה

נוספת במצבו של הנאשם.

לעונש העידו אף מספר עדים מטעם הנאשם, אשר ניכר היה כי אמרו דברים שיוצאים מן הלב, נוכח היכרות ארוכת שנים עם הנאשם. העדים, ובהם שני שוטרים, העלו על נס את תרומתו בסתר של הנאשם לאורך שנים, את תמיכתו בקהילה - כלפי נזקקים, עולים חדשים, ילדים, שוטרים שנזקקו להכשרה בקרב מגע, ועוד, ומנגד העידו על מצבו הקשה בימים אלו של הנאשם, אשר לעיתים אף אינו מזהה את סביבתו.

כן הוצגו מכתבי תודה, בכללם מראש עיריית אצא, בגין פעילות הנאשם למען הקהילה והחברה וסיוע לנזקקים. עוד הוצגו מכתבי תודה מגורמים שונים במשטרת ישראל, לאור סיוע של הנאשם, מאסטר באומנויות לחימה, לאימון המשטרה בקרב מגע, ומכתבי הערכה מגורמים נוספים.

הצדדים הגישו, כל אחד בהתאם לעמדתו, פסיקה המתייחסת למאסרם של נאשמים חולים.

כמצוין לעיל, בסמוך לאחר הכרעת הדין אשר ניתנה בחודש מרץ 2016, עבר הנאשם אירוע מוחי, ובהמשך אובחן כסובל מגידול סרטני במוחו. נוכח מצבו המורכב והמתפתח נדחו הטענות לעונש מספר רב של פעמים. במסגרת אותן דחיות ניסו הצדדים להגיע להסכמה עונשית על רקע מצבו הרפואי של הנאשם.

בהתאם למסמכים רפואיים שהוגשו במהלך הטענות לעונש ובתקופה שקדמה להם, הובהר כי הנאשם עבר בחודש מרץ 2016 ניתוח במסגרתו נכרת הגידול, ובהמשך עבר טיפולי כימותרפיה וטיפולים נוספים.

בהתאם למסמכים עדכניים, ובהם מסמך אותו כתב ד"ר בוקשטיין, אחד הרופאים המטפלים, ביום 7.2.18 אובחנה אצל הנאשם הדרדרות הדרגתית בכל התחומים - הן המוטורי והן הקוגניטיבי-אפקטיבי-התנהגותי. הנאשם הפך בהדרגה לחולה סיעודי אשר אינו שולט על הסוגרים וזקוק לעזרה צמודה בכל התפקודים היומיומיים, לרבות לבוש, אכילה, מקלחת ועוד. הוא אינו מתמצא ברמה טובה במקום, ואינו מתמצא כלל בזמן. ניכרת אצלו איטיות מחשבתית, ופגיעה קשה בזכרון לטווח קצר.

המסמך מסכם את מצבו של הנאשם כחולה סיעודי קשה, וכמי ש"אינו כשיר להיכנס לבית המעצר".

עוד הוגשה חוות דעת ערוכה ע"י הפסיכיאטרית ד"ר טלי וישנה, ממנה עולה, בנוסף למפורט לעיל, כי עקב הפגיעה הקוגניטיבית מתקשה הנאשם להבין דברים פשוטים וכן את ההליך המשפטי, וכי נותר לאחר הכריתה והטיפולים אותם עבר נכה - פיזית ונפשית. נקבע כי כניסתו למאסר תחמיר את מצבו; חוות הדעת מסתיימת במילים - "לאור מצבו של יוסף, ספק אם ישרוד מאסר וניתוק מסביבתו הטבעית".

לא למותר לציין, להשלמת התמונה, כי בסיום הטענות לעונש הופנה הנאשם לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות השירות, וזה מצא כי הנאשם אינו מסוגל לבצע עבודות שירות, שכן הוא זקוק לעזרה בביצוע תפקודיו היומיומיים, אינו שולט על סוגריו וסובל מבעיות מרובות נוספות.

נוכח המכלול המפורט לעיל, נהיר כי גזירת דינו של הנאשם אינה קלה.

אמנם כאמור לעיל ובהתאם להלכה המושרשת, דינם של נאשמים המבצעים מעשים ממושכים ושיטתיים, כדוגמת אלו

בהם הודה הנאשם נגזר ככלל למאסר ממש, ולהעדפת האינטרס הציבורי על פני נסיבותיהם האישיות. בהתאם להלכה הפסוקה, אין במוגבלות פיזית כדי לפטור נאשם מעונש מאסר, כאשר מתחייב מאסר מן העבירה בה הורשע, והנחת המוצא היא כי גורמי הרפואה בשב"ס ערוכים לטפל באסירים במצבים רפואיים שונים (ר' ע"פ 4908/16 בענין פלוני). ואולם, גזירת הדין לעולם אינדיבידואלית, בהתאם לנסיבות המקרה והנאשם, ובכלל זה תוך התחשבות במצבו הרפואי (ר' ע"פ 7023/12 בענין אלון שרון וע"פ 2651/11 בענין פלוני).

האפשרות לסטות ממתחם העונש ההולם בשל מצב רפואי לא הוכרה במסגרת החוק, המאפשר חריגה לקולא מהמתחם אך בשל שיקולי שיקום. ואולם במסגרת הפסיקה נפתח הפתח לחריגה מהמתחם גם מטעמי צדק, נוכח מורכבותם של המקרים המגיעים לפתחו של בית המשפט.

כך, בע"פ 5669/14 בענין אביגדור קלנר ואח', קבע בית המשפט העליון בעניינו של אורי לופוליאנסקי, כי ניתן לחרוג מהמתחם המחייב מאסר עקב שיקולים רפואיים. נקבע כי ראוי לעשות כן במקרים חריגים וקיצוניים, באשר -

"בסוג זה של מקרים לא ניתן להלום מצב שלפיו ייכפה על בית המשפט לגזור עונש בלתי מידתי".

בית המשפט אף קרא למחוקק באותו פסק דין לשקול את תיקון החוק בסוגיה זו, ואכן הצעת חוק המבקשת ליתן מענה למקרים דומים למקרה שבפניי, או למקרים אחרים המצדיקים חריגה מהמתחם משיקולי צדק, הונחה על שולחן הכנסת.

אשר לנאשם שבפניי - מצבו אינו סטטי. הוא דינמי ומחריף, ונהיר כי עודו עתיד לעבור טיפולים רפואיים משמעותיים נוספים. כך גם נהיר כי כליאתו עלולה להסב לו סבל משמעותי. לפיכך, מצבו אינו דומה לסיטואציות בהן סיים נאשם לעבור טיפולים ומצבו התייצב, או לסיטואציות אליהן הפנתה המאשימה בטעוניה, במסגרתן הנאשם אובחן כסובל מגידול סרטני שאינו בעוצמה, בהיקף ובהשפעה מהם סובל הנאשם שבפניי. כך, ע"פ 3659/13 בענין פלוני, דן בנאשם שאובחן כחולה בתהליך סרטני שהתגלה בבלוטת התריס של המערער, ומקרה אחר עסק בנאשם המתקשר בשפת סימנים (ע"פ 4908/16 בענין פלוני). אף אחד מאותם מקרים אליהם הפנתה המאשימה, אינו דומה למורכבות מצבו של הנאשם שבפניי. להשלמת התמונה יוטעם כי בדיון שהתקיים ביום 8.3.17 קבעתי כי הנאשם יופנה לבדיקה בשב"ס, ואולם מסיבות שלא הובררו לא וידאו הצדדים את קיום הבדיקה. חרף זאת, נוכח המצב הרפואי שהוכח בפניי איני מוצאת כי יש באי ביצוע הפנייה לשב"ס כדי להצדיק את שליחת הנאשם למאסר.

נוכח מצבו הרפואי הקשה ביותר של הנאשם, כמפורט לעיל, כאשר עסקינן בנאשם הסובל מגידול במוחו, אשר עבר טיפולים קשים וצפוי לעבור טיפולים נוספים, אינו שולט על תפקודי היומיום, ואינו מתמצא בזמן או ברמה טובה במקום, דומני כי אין ראוי ממקרה זה לדון את הנאשם לפי מידת הצדק והרחמים. שוכנעתי כי מקרה זה ראוי לבוא באותו פתח צר אשר פתח בית המשפט העליון בענין לופוליאנסקי, המאפשר לחרוג משיקולי צדק ממתחם הענישה ההולם.

אשר לעניינו התלוי ועומד של הנאשם האחר, מצאתי ממש בטעונו בא כוח הנאשם לפיהם -

"אין אנו רשאים ל"הקל" על עצמנו ולהחמיר עם הנאשם, מתוך הסתמכות על הנמוק והחשש שמא הקלה במקרה מסוים הראוי לכך ישמש תקדים למקרים אחרים שאינם ראויים לכך" (ע"פ 433/89, אטיאס נ' מדינת ישראל). לא אוכל להשית על נאשם זה את העונש אשר בדיון הוטל על הנאשם האחר, אך משום חשש להתערבות ערכאת הערעור בענין האחר.

נוכח דברים אלו, נמצא כי המקרה שבפניי נכנס בגדר החריג המצדיק השתת ענישה צופה פני עתיד, לצד ענישה כלכלית מכבידה, כעתירת ב"כ הנאשם, חלף השתת מאסר של ממש.

אשר על כן אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

1. 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים לבל יעבור עבירה בה הורשע.
 2. קנס בגובה 30,000 ש"ח או 300 ימי מאסר תמורתו.
- הקנס ישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.6.18 ובכל 1 לחודש שלאחריו.
- לא ישולם אחד התשלומים במועדו, יעמוד הקנס כולו לפרעון מיידי.

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, כ"ז ניסן תשע"ח, 12 אפריל 2018, במעמד הצדדים.